

меланхолично”/ свързан с майчиното начало, персонифицирането на “душата” /”сирото дете”/ е загатване, встъпване в глобалната проблематика на стих. “В часа на синята мъгла”. Разбира се, в този текст отново се превъртат, разменят местата си актантите на лирическото действие: Азът е “бдящ”, макар и примирен със своята приближаваща се Нирвана /”Но на прозореца завесата пред мен /”да падне чакам аз”/, а играещите във, отвъд този знаменателен прозорец деца са “сироти”, изоставени на вихъра на оголено-пустинното битие, на зноя на “прижурящото слънце”. Всъщност, не е ли “В часа на синята мъгла” внезапното връщане-припомняне, дълго и старателно подготвяно, на началната опозиция “Аз/вътре, приспиващ омъдрено сетивата си/ - Те /отвъд, всред кошмарния хаос на битието/? Проблематичната, на практика несъстояла се еднолинейност на лирическото движение в Яворовите “Прозрения” потвърди хипотезата, че Нирвана най-малкото не бива да се анализира като изолиран текст. Едноименното “прозрение” е просто проявеният “фенотекст”²⁰, брънка от огромния, сложно изтъкан, кръговидно преломен интертекст. Стихотворението “Нирвана” е епидермалният слой на дълбоко утаените, закодирани, генозначения и знаци. И ако си позволихме досадно дългия екскурс из Яворовите писане и четене, то е, защото силно бяхме провокирани от тяхното евентуално стълкновяване, интригуваше ни семиотиката на неуспешния им конфликт, възплътявана от някои значещи редакторски жестове на Яворов. Естествено, подобни жестове - отстранявания и привнасяния - могат да се тълкуват по всевъзможни начини и ако прекалената спекулативна волност в случая заслужава упрек, бихме потърсили оправдание за нея в това, че опитахме да проследим концепта Нирвана у Яворов не като един-единствен жест, фиксирал осенението в писмо, а като повече или по-малко проявима генеалогия на този жест.

БЕЛЕЖКИ

1. Всъщност едва през 1911 година, в анкетата на М. Арнаудов, Яворов изтъква демаркационната стойност на “Песен на песента ми”. Вж. М. А р н а у д о в. *Яворов. Личност. Творчество. Съдба.*, С., 1970, с. 111.
2. Тази метафора е един от работните термини на генетичната критика. Вж. 3. М и т о с е к. *Генетичната критика.*, В: -Език и литература., 1996, кн. 3-4, с. 14.
3. Някои класически текстове на Яворов до 1914 година произволно менят